

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

ERDŐ- ÉS FÖLDBIRTOKOSOK, ERDÉSZETI ÜGYEKKEK FOGLALKOZÓK
ÉS ERDŐTISZTEK SZÁMÁRA

Szerkeszti

BUND KÁROLY,

egyesületi titkár.

1906. december hó.

XII. FÜZET.

XLV-ik évfolyam.

Megjelenik minden hónap 15-ik napján.

Ára egy évre, azok számára, kik az Országos Erdészeti Egyesületnek nem tagjai, 16 kor. Az egylet azon alapító tagjainak, kik legalább 300 koronát alapítottak, ingyen jár, míg azoknak, kik ezen összegnél kevesebbet alapítottak, az illető alapítványi kamat beküldése mellett, ára 6 kor. Rendes tagoknak a 16 kor. évdíj fejében szintén ingyen küldetik meg.

Az Országos Erdészeti Egyesület időközönként megjelenő közérdekű kiadványai (népszerű erdészeti ismeretek tára stb.), valamint a hirdetések (állandó melléklet) az előfizetési ár fejében a lappal *ingyen* küldetnek meg.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 6. szám.

(Telefon: 37—22)

A lapnak legkésőbb minden hónap 20. napjáig a t. egyesületi tagok vagy előfizetők kezeihez kell jutni. Ellenkező esetben posta-jegygyel „reclamatio” teendő.

“Patria” irodalmi vállalat és nyomdai r.-t. nyomása Budapes*, Üllői-út 25.

Munkatársaink tájékozásául! Az „Erdészeti Lapok” közleményeik körébe fogadják az erdőgazdaság összes ágainak művelésére és ismertetésére szolgáló értekezéseket s a gazdálkodás gyakorlati alkalmazására vonatkozó bármilyen tudósításokat, valamint felvesszük az erdészetet közelről érdeklő s azzal mintegy rokoni kötélekben lévő vadászati ügyeket is.

Írói tiszteletdíj: Egy nyomtatott ivnyi eredeti értekezésért, mely a szerkesztőség részéről átdolgozást nem igényel 40—48 K., ha az átdolgozást igényel, avagy idegen nyelvből eszközölt szabatos fordításért 24—40 K., oly fordításért, mely átdolgozást igényel 16—24 K.

Munkatársaink tiszteletdíját a szerkesztőség az év végével küldi meg, kívánatra azonban előbb is.

Kérjük munkatársainkat, hogy dolgozataikat csak egyes félvekre, s ilyeneken is csak az egyik oldalra, törött alakban írják. A czikkekhöz tartozó rajzokat sima, fehér papíron, lehetőleg kétszer olyan nagyságban kell készíteni, mint a milyen nagyságban azokat a szerző a lapba felvételni kívánja. Ugyanilyen mértékben nagyítva kell a rajzhoz tartozó felírásokat, betűket s egyéb jelzéseket is alkalmazni. Tiszta és szép másolatokat csak hasonlóan kidolgozott eredeti után lehet várni. *Kéziratok nem küldetnek vissza.*

Az Erdészeti Lapokban megjelenő közleményekről a szerkesztőség a nyomdai költségek megtérítése esetén *különlenyomatokat* is készített a szerzők számára. A nyomdai költség (füzve, de boríték nélkül) 30 példány után 16 oldalas ivenként 7 K., 50 példány után 8, 100 példány után 10 K.

Borítékkal ellátva, a különlenyomatok előállítására 30 példánynál 3 K. 60 fill., 50 példánynál 4 K.-val, 100 példánynál 5 K.-val többbe kerül.

EGYESÜLETI HIRDETÉSEK.

Figyelmeztetés. Az egyesületi kiadványokból az egyesületi tagok *csak egy példányt* szerezhetvén meg *kedvezményes áron*, több példány megrendelése esetében a többi példány után a nem tagok számára megállapított ár küldendő be.

Az Országos Erdészeti Egyesületnél (Bpest, V., Alkotmány-utca 6. sz.) a következő művek rendelhetők meg:

ERDÉSZETI LAPOK. Az Országos Erdészeti Egyesület közlönye. Szerkeszti *Bund Károly*. Előfizetési ára 1 évre 16 korona. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Mutatóvényszámok ingyenesen. Régi évfolyamok mérsékelt áron.

AZ ERDŐÓR vagy **AZ ERDÉSZET ALAPVONALAI KÉRDÉSEKBE** ÉS **FELELETEKBEN.** Irta: Bedő Albert. VIII. kiadás, 1902. Ára 6 K. 6 kor. 55 fill. előzetes beküldése esetén bérmentve és ajánlva küldetik.

AZ ERDŐRENDEZÉSTAN KÉZIKÖNYVE. Irta: bölcsőházi Belházy Emil. I. rész. Ára tagoknak 6 K., nem tagoknak 10 K.

ERDÉSZETI NÖVÉNYTAN. Irta: Fekete Lajos és Mágócsi-Dietz Sándor. I. kötet. Általános növénytan. Teljesen elfogyott. — II. kötet: Növényrendszertan. Részletes növénytan. Növényföldrajz. Ára tagoknak 12 K., nem tagoknak 18 K.

A TÖLGY ÉS TENYÉSZTÉSE. Irta: Fekete Lajos. Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 4 K., másoknak 6 K. Kapható a szerzőnél is Selmeczbányán.

ERDEI FACSEMETÉK NEVELESE. Irta: Tomcsányi Gusztáv. Ára tagoknak 3 K., nem tagoknak 4 K.; 4 K. 45 fill. előzetes beküldése esetén bérmentve küldetik.

ERDÉSZETI ÉPÍTÉSTAN. Irta: Sobó Jenő. I. rész 1. és 2. kötet: Középítéstan. Egy-egy kötet ára tagoknak 11 K. 20 fill., nem tagoknak 16 K. — II. rész: Út-, vasút- és hidépítéstan. Ára tagoknak 12 K., nem tagoknak 16 K.

1906. DECEMBER HÓNAP

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

XLV. ÉVF.

KÖZLÖNYE

XII. FÜZET.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hónap 15-én. * Előfizetési díj egy évre 16 korona.

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 kor. alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is 16 kor. évi tagsági díj fejében, ingyen kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 koronánál kevesebbet alapítottak, 6 kor. kedvezményes árért járhatnak.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz., II. em.

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnének.

(Telefon: 37—22.)

Az Országos Erdészeti Egyesület alakulásának idejéből.

Irta: Dr. Bedő Albert.

A népek állami és társadalmi fejlődésének természeti törvénye hozza létre azokat az eseményeket, melyek a nemzetek politikai és gazdasági haladásának útját biztosítják és fejlesztik.

Az emberi akaratnak bármely téren és körben való megnyilvánulásában az általános fejlődésnek az a magasabb természeti törvénye érvényesül, mely erősebb és hatalmasabb minden személyi akaratnál s ezért a teljesített munkák egymásutánja és eredménye, ennek a magasabb törvénynek lánczolatába kötött szemek sorozati helyétől és az arra ható összviszonyoktól függ. Senki, még a világ legfenségebb tehetségű gondolkozója vagy matematikusa sem tudja kiszámítani azt, hogy a megindult cselekmény elér-e célját, avagy hatását és eredményét valamely kiszámít-

hatatlan esély nem teszi-e lehetetlenné vagy éppen nem másítja-e meg!

Ennek a törvénynek érvényesülését tapasztaltam én az Országos Erdészeti Egyesület megalakulásánál s az annak idejétől fogva eltelt munkásságának fejlődésében is. És most a 40 éves határidővel bezáruló korszak végével bebizonyítva látom, hogy a jól alapozott pilléreken nyugvó épületnek szilárdsága sohasem szenved, még akkor sem, ha elfogult kezek rontó kalapácsa egyik vagy másik védőköveinek sarkait megtöri; s hogy bármely közintézmény helyes és biztos fejlődése, az annak céljára és munkássága irányára felállított elvek és teendők szigorúan tárgyilagos megválasztásától és hűséges követésétől függ. A haladó élet és változó állami és társadalmi viszonyok kívánhatnak a továbbfejlődés útján újabb pótlásokat s az alapzatra illő változtatásokat, de azok, akik magát az alapot gyengítik vagy megingatják, kérdéssé vagy bizonytalanná teszik a legjobb és legüdvösebb alkotásnak is állandó fennállhatását. A látszólag jobb kedvéért, vagy nem egyszer éppen a cselekvés látszatáért s néha éppen pusztán emberi hiúságból is tett változtatás, legyen az még oly jelentéktelen, igen sokszor az enyészet csiráját kelti életre!

Évek munkássága előzte meg az Országos Erdészeti Egyesület tényleges megalakulhatását és pedig egyfelől negatív irányban a már 1851-ben megalakult ugynevezett magyar erdész-egylet ki nem elégitő s a magyar nemzeti érdekekhez nem alkalmazkodó munkássága, melynek vezető férfiai abban a hitben találtak megnyugvást, hogy a Magyarországon élő összes nemzetiségek erdészeti ügyét kell szolgálniok, s hogy még 1863-ban is úgy vélekedtek, miszerint figyelemmel kell lenniök arra, hogy az egylet összes tagjainak alig egyhatod részét teszik a magyar

nemzetiségűek. Másfelől pozitív irányban az egyesületnek arra az utra való terelésére, mely a magyar érdekeknek megfelelő s melyet *Divald* Adolf az egyesületre vonatkozó bíráló röpiratában 1861-ben ekként hozott kifejezésre „Alakítsunk egy önálló, szívben, lélekben magyar erdészeti egyesületet, melynek célja a magyar erdészeti megalkotása“, ebből kifejlődőleg pedig az Erdészeti Lapoknak (akkor: Erdőszeti) Wagner és Divald által való megindítása 1862-től kezdve. Akikhez aztán személyes baráti kötelékek alapján és közvetlenebb érdekeltséggel csatlakoztak olyan hazafias érzéssel bíró korosabb és fiatalabb szaktársaink, kiknek nevével az Erdészeti Lapok 1862—1866. évi folyamaiban gyakrabban találkozunk s akikhez kell még számítani dr. *Bartha* Béla pozsonyi jogakadémiai tanárt, dr. *Gervay* Nándor gyakorló ügyvédet, *Gombosy* János később kincstári jogügyi igazgatót, ki Divaldnak akadémiai kartársa és honvédbajtársa volt, *Hideghéthy* Antal későbbi földmivelési miniszteri tanácsost és *Bérczy* Károlyt a Nemzeti Kaszinó nagyrabecsült titkárát, korának elsőrendű magyar stilsztáját s a Vadász- és Versenylapok szerkesztőjét.

Nincs és nem lehet soha szívben és érzésben oly magyar erdész, aki Divaldnak és Wagnernek az Erdészeti Lapok megindításáért s azokban és azokonkívül is kifejtett áldozatkész munkásságukért örök hála és tisztelő elismerésre kötelezve ne lenne! De legyenek bármily szerények azok az irodalmi közlemények is, melyek Divald és Wagner munkáinak körében az Erdészeti Lapok életének első Lustrum-ában megjelentek s ítélje azokat bárki a bíráló bármilyen szigorú mértékével, egyet sohasem lesz szabad elfeledni senkinek, hogy azok irodalmunk hajnalán lettek irva s mindazok a munkatársak, kik akkor a hazafias érzés és készség tüzeitől lelkesítve, az Erdészeti Lapok

hasábjain Wagner és Divald által elfogadott munkáikat közrebocsátották s ezzel is közvetve a jövőendő magyar erdészeti egyesület megalakulhatását elősegítették, szintén méltó igényt tarthatnak arra, hogy hasonló hazafias érzésű utódaik méltányos becsülésében és tiszteletében részesüljenek. Minthogy pedig ma már valamennyien 40 év előtti időben valának azok, kik az írás segítő erejével kívánták szakunk későbbi jobb jövőjének előkészítését szolgálni, legyenek itt, azok részére, akik a legrégiebbek iránt érdeklődnek, névszerint is felsorolva.

Divald Adolfon kívül, ki czikkei alatt az *Erdódi* és *Wagner* Károlyon kívül, ki a *Mérei* nevet is használta 1862-ben a következők irtak: *Balás Árpád*, *Baloghy László*, *Budafalvi*, *Bielek István*, *Draskóczy Gyula*, *Farbaký István*, *Fuchs Frigyes*, *Helm Ervin*, *Herman Imre*, *Maderspach Viktor*, *Méhes Rezső*, *Neusiedler János*, *Paulinyi Sándor*, *Roxer Vilmos* és *Scherffel Róbert*. 1863-ban mint újabbak a megmaradt régiekhez csatlakoztak: *Beauregard Lajos*, *Bothó János*, *Hideghéthy Antal*, *Illés Nándor*, *Kabina János*, *Kalmár Tivadar*, *Podhrádszky Endre*, *Scholz Rezső*, *Terray Pál*, *Verner Sebestyén*, *Vesszősy* (most Rónay) Antal. 1864-ben az előbbi két évfolyam után megmaradókhoz jöttek: *Bedő Albert*, *Borsiczky Károly*, *Nikell Adolf*, *Tanos Pál*, *Zordfalvi Antal* (Vesszősyvel azonos). 1865-ben a régiek közül megmaradtakhoz ismét mint újak jönnek: *Belházy Emil*, *Fogarasy János*, *Visontai*. 1866-ban a régiek mellett megjelenő újak *Kriesch János*, *Dőry Tamás* és *Sporzon Pál*, ki ebben az évben mint szerkesztő vesz részt. E névsort illetőleg meg kell említenünk, hogy abban az Erdészeti Lapokon kívül álló körökből eredő vagy folyóiratokból és más lapokból átvett czikkeknak szerzői, valamint a lapok 1866. évi folyamának gazdasági részében foglalt czikkek

írói nem lettek felvéve. Ezekhez képest kitűnik, hogy Divaldnak és Wagnernek az Erdészeti Lapok első öt évfolyamában minden kisebb-nagyobb közlemény névszerint ismerhető szerzőjét is beleértve, összesen 36 személyből álló íróitársasága volt.

*

Kerekszámban hat egész esztendő előzte meg egyesületünk megalakulását, melyről a t. szerkesztő urnak hozzám intézett felkérésére, mint az életreindulásnak és megalakulásnak egyik közvetlen tanuja mondom el a következőket annak feljegyzése végett, hogy miként voltunk utainkon majd a bátorító és biztató remény sugarának világával vezetve, majd miként lett ez ut ismét elhomályosítva a magyar nemzeti életre fenyegető kétes jövőnek kódéval s mikor jött a borura derü!

Az abszolutizmus sötétségéből 1860-ban kibontakozó és 1861-ben az akkor összehívott országgyűléssel kiderülő nemzeti életnek hajnalán a magyar erdészet megalapításának eszméje is életre kelt és tért foglalt a munkásság mezején; de már 1861 őszen hervasztó dér esik a hazafias remények virágára, mennyiben az országgyűlés feloszlattatott, a Magyar Helytartótanács hatásköre szűkebbre lett szabva, élére gróf Pálffy Móríc személyében katonakormányzó került s az országban katonai törvényszékek állítottak fel.

Divald és *Wagner* már akkor, midőn 1861 végén az Erdészeti Lapok első előfizetési felhívását szétküldötték, azok után az irodalmi felszólalások után, melyeket a németnyelvű magyar erdész-egylettel sikertelenül folytattak, a lapok célját képező egyik feladatul jelezték: „a megalkotandó magyar erdész-egylet útjának üdvös eszmecserék

általi egyengetését“ remélvén, hogy majd ennek segélyével a magyar erdészeti megalapítása és fejlesztése is biztosítva leend. De már ezen cél kimondása alkalmával és ugyanabban az előfizetési felhívásban kénytelenek valának beismerni, hogy „a valódi magyar erdészeti egyesület életbeléptetése a mostaniaknál nyugodtabb viszonyokat igényel“, addig is tehát szaklapot indítanak. A magyar egyesületnek megalapítását illetőleg pedig később, de még 1862-ben *Divald*-nak az Erdészeti Lapokban azzal az újabb kijelentésével találkozunk, hogy a külön-egylet megalakításának általa 1861-ben történt első kimondása óta, értvén a politikai viszonyok kedvezőtlen fordulását, „nagyot ugrott a világ“ s hogy átlátja, „hogy egy külön magyar erdészeti egylet — érettebb nyelvet, az érett emberek nagyobb számát és — érettebb időket igényel!“ Amikor azután még azt is ajánlja, hogy a magyar erdőbirtokosok és magyar erdőszők tömegesen lépjenek be a magyar gazdasági egyesület erdészeti szakosztályába, remélvén, hogy az ennek körében ezek segélyével kifejtendő munkásság végezni fogja a nem létesíthető erdészeti egylet feladatát képező teendőket.

A magyar állami erdők ügyeit akkor intéző bécsi pénzügyminiszterium s illetve ennek vezető férfiai, kik a németnyelvű kiadványokkal dolgozó magyar erdész-egylet munkásságát helyeselték, kik az osztrák németesítést s Magyarországnak az Osztrák birodalomba való teljes bekapcsolását szolgálták és kívánták, s akik gyűlölködő szemmel nézték azt is, hogy a németnyelvű bányászati és erdészeti akadémia székhelyén *Wagner* Károlynak, az egyik segédtanárnak s egy ott alkalmazásban lévő erdőrendezőnek szerkesztésében magyar nyelven kiadott Erd. Lapok jelennek meg, jól tudták azt, hogy *Divald*, az erélyes és

küzdésre bátor szellem, aki mint Luther Márton Melanchtont, úgy viszi magával a nagytudásu, mérsékelt és csendes természetű s a személyes érintkezés küzdelmeit kerülő *Wagner*-t a munkára, s ezért már 1862 tavaszán arra az elhatározásra jutottak, hogy jó lesz Divaldot Selmeczről eltávolítani és hivatalos érdekből mindjárt át is helyezték a Stiriában lévő, akkor nagyon félreeső eisenerzi erdők szolgálatához, azzal az utasítással, hogy új állomását 8 nap alatt foglalja el, remélvén ezáltal, hogy majd a csendes elalvás útjára juttatják az Erd. Lapokat. Óhajításuk azonban nem teljesült, mert az a *Divald*, ki mint selmeczi erdőrendező az Erd. Lapokat *Wagnerrel* együtt úgy tudta létrehozni, hogy azok Budapesten kinyomott első pár füzetének kiadására barátaitól szerény erejük szerint adható pénzbeli kölcsönt vagy segítséget, avagy munkára való ígéretet kért, elment ugyan Eisenerzbe, megnézte kijelölt szolgálati helyét, de onnan visszajöve lemondott szolgálatáról s nem kereste sem az állandóan biztosító állami alkalmazást és előléptetést, sem a kedvezőbb nyugdíjat ígérő szolgálati évek nagyobb számát, úgy mint ahogy ez későbbi időnkben a magyar közszolgálat minden terén a közérdekekre eléggé sajnosan káros mértékben vált szokássá s magában véve is kóros nemzeti tulajdonságként jelentkezik.

A hivatalos közszolgálat erejével az egyén irodalmi munkásságára közvetve gyakorolt nyomás következtében az Erd. Lapok egyik tulajdonos kiadójának és szerkesztőjének elhagyni kellett állami szolgálatát s hogy irodalmi munkásságát folytathassa és családjá számára is a mindennapi kenyeret megszerezhesse, magánszolgálatot kellett keresni. Ezt csakhamar meg is találta Szlavóniában, Szerém vármegyében gróf *Eltz* Károly vukovári uradalmánál, hová saját jó hirneve alapján és Korizmic Lászlónak, az Orsz.

Magyar Gazdasági Egyesület akkori alelnökének ajánlatára erdőmesterré neveztetett ki s ezzel 1862. évi október hótól kezdve már csupán mint főmunkatárs van az Erdészeti Lapokon megnevezve.

Az 1863-ik évben a megindult nyomon haladott erdészeti közéletünk s ekkor már az egyre kétesebbé bonyolódó politikai viszonyok miatt a külön magyar egylet megalakításának lehetősége még messzebbre elodázottnak látszott; ezért a jövőre szolgáló előkészítés munkája lépett előtérbe, a meglévő és a magyar erdészet megteremtéséért érdeklődő kevésszámú szakerő összekapcsolása és együtt-tartása, magyar erdészeti tanintézeteknek a mezőgazdasági szakoktatással kapcsolatos felállítása, az ezek útján remélt új szakképzett erők nyerése végett is. De már ebben az évben az Erd. Lapok anyagi körülményeiből vonható következtetés alapján is mind Wagner, mind Divald arra a meggyőződésre jutottak, hogy a magyar erdészet ügyének előbbvitelére biztosabb ut lehet az, ha a lap — szerkesztősége függetlenségének fenntartásával — az erdész-egylet köréhez csatlakozik, hogy aztán annak gyökeres átváltoztatásával elérhetővé legyen a szíven és lélekben magyar erdészeti egyesület megalakulhatása. Ez alapon váltak az Erdészeti Lapok 1864-től kezdve a magyar erdész-egylet közlönyévé s fizetett az egylet ez évtől kezdve azokért az egyleti tagokért, akik az egylet német közlönye helyett az Erdészeti Lapokat kívánták, az első száztag után példányonként 4 frt-ot s minden további tag és illetve példány után 3 frt-ot.

Ettől az időtől kezdve Divald és Wagner az egylet újjaalakításának előmozdítására fordítottak behatóbb figyelmet; az Erd. Lapokban a német erdészeti írók jelesebb munkálatainak közlését kívánták bővíteni, a szakközönség rendel-

kezésére adták a múlt évben elkészült Erdészeti Segéd-táblákat, munkában volt az 1867-ben megjelent Erdészeti műszótár, megfelelő magyar erdészeti tankönyvek kidolgozását tervezték, résztvettek a Országos Magyar Gazdasági Egyesület erdészeti szakosztályának beható munkásságukat igénylő működésében s a tervezett erdészeti törvényjavaslat alapelveinek kidolgozásában; 1864-ik évi junius havától kezdve pedig e soroknak íróját is, ki akkor végezte az erdőakadémiát, melyre jogi tanulmányok hallgatása és azokból való vizsgálatok letétele után az 1862. évi politikai szolgálat körében történt fordulat következtében iratkozott be s így koránál fogva is az érettebb felfogásu ifjakhoz volt számítható, mint szerkesztőségi-segédet a lap állandó belső munkatársául maguk mellé vették azzal a közös megállapodással, hogy gyakorlati szolgálatát, amelyet az akkori viszonyok szerint különben is dijtalanul kellett volna teljesítenie, Wagner szolgálata helyén végezze. Mint-hogy az egylet 1864. évi közgyűlése Selmeczen volt megtartandó s így az erre nagyszámban odavárt szakemberekkel való érintkezésre nyílt alkalom, ez a gyűlés arra is felhasználandó lett volna, hogy a megjelenő tagok és szak-társak között a magyar erdészet ügyének megbízható újabb barátok, s egy pár írásra hajlandó új munkatárs szereztessék s hogy ezek csatlakozásával az akkor még hosszabb időre élni látszó nemzetellenes kormánynak tartama alatt a lap útján már elfoglalt tér szűkebbre szorítható ne legyen.

Ezzel az alkalommal is igazolódott azonban, hogy „ember tervez, Isten végez“, mert újabb váratlan hivatalos csapás lepte meg ügyünk szolgálait, mennyiben még a közgyűlés idejének elérézése előtt, mint villám a derült égből, sujtott le a bécsi pénzügyminiszteriumnak az az intézkedése,

melylyel Wagnert akadémiai segédtanári állásából, az országnak akkor még félreeső s a főközlekedési erektől távollévő Nagybányára az ottani erdőhivatalhoz császári királyi főerdésznek nevezte ki, mintegy biztató feleletül arra, hogy a részéről kért visegrádi erdőmesteri állomást, melyről a Pesttel való kedvező összeköttetés alapján az Erdészeti Lapok szerkesztését állandóan folytathatni remélte, Prindl András znióváraljai erdőmesterrel töltötte be.

Ugyanazzal a czéllal tették ezt, mint amelyet Divaldnak Eisenerzbe való áthelyezésével elérni akartak; míg viszont e sorok írója ingyenes gyakorlati szolgálatra a temesvári pénzügyigazgatósághoz lett beosztva, ahol abban az időben egy igen buzgó magyarfaló erdőtanácsos működött s amely igazgatóságnak hivatali területe az akkori osztrák fogalmak szerint Magyarországtól elválasztott tartománynak tekintetett, s amint az az időre vonatkozó közigazgatási kormányzat és a térképek is igazolják, Magyarország határán kívül a Szerbvajdaság területébe esett.

Az egyleti közgyűlésen megjelentek körében az újjalakítás mikéntjéről beszélni anélkül, hogy az a jövőnek ne ártott volna, a bécsi miniszterium újabb elcsüggesztő intézkedése után szó sem lehetett, hanem október első hetének egyik szép verőfényes napján Wagner és neje a szerkesztőségi segéddel együtt, Wagnernek Selmeczen a Kórház-utczában lévő házából utra keltek, hogy kocsin Párkány-Nánára (akkor Esztergom-Nána) s innen vasuton Pesten át új állomáshelyeikre utazzanak, Wagner és neje Nagy-Bányára és e sorok írója, hogy a neki időközben felajánlott gimnáziumi tanári állásáról lemondva és Temesvárnak is hátat fordítva, Divaldnál a vukovári uradalom évi 200 frt-tal díjazott szolgálatába lépjen.

A lapok szerkesztésének vitelére újabban gyakorolt

közvetett akadályozás szintén nem érte célját, de meg volt az a hatása, hogy mind Divaldban, mind Wagnerben erősebbé vált az a meggyőződés, hogy a hazai erdőgazdaságnak teendő szolgálat érdekében szorosabban kell a magyar erdész-egylet köréhez csatlakozni; mert amint Magyarországon politikailag kétes időben mindig tapasztalható volt, hogy a nemzet fiainak minden rétegében találhatók olyanok, kik a hatalommal való tartást választják, vagy szint nem vallva visszavonultan várnak, úgy akkor is érezhető volt az emberi gyarlóságnak az a természete, mely szerint az emberek közül több szeret bátrabban beszélni, mintsem bátran cselekedni; ha pedig előáll a határozott szinvallást követelő alkalom, akkor azt keresik, hogy merre van a nagyobbik erő, amely nekik használhat vagy árthat, s ekkor aztán szép hallgatva, vagy esetleg maguk részéről is rugva egyet a hatalomban gyengébben, hagyják az igazságot igazságnak s a hazafiast hazafinak lenni és az erő mellé sompolyognak, hogy az váljék igazsággá és hazafiassá!

A viszonyok ismeretéből kifolyólag gondolni kellett arra, hogy megapadhat a lap pártolása s a mutatkozó mostoha viszonyok esetében válságos lehet helyzete, míg ha az erdész-egylettel jön szerves összefüggésbe, biztosabbá válik fenntarthatása. Ezért történt aztán egyfelől Divald és Wagner s másfelől az egylet között megállapodás abban, hogy Wagner anyagi felelőssége mellett az egylet 1865-ben a lap kiadásának nyomdai gondozását Gervay N. ügyvéd segítése mellett Brenner Miklós pénzügyi fogalmazó és egyleti titkár útján végzi. Az egylet fennállott és fennebb jelzett megállapodás idején az egylet az Erd. Lapok 1864-ben 177 egyleti tag után és 1865-ben 128 tag után fizetett. Így történt, hogy az 1865-ben Pozsonyban megjelenő lapoknak szer-

kesztője, kihez a kéziratok intézendők voltak, Nagybányán lakott s belső munkatársai Vukovárról segédkeztek.

Az ország három egymástól igen távol eső pontjáról végzett közös munkálkodás nem hozott kedvezőbb anyagi helyzetet az Erdészeti Lapoknak, az erdész-egylet pedig a magyar irányzatot nem emelő munkásságát tovább folytatta, míg Divald és Wagner ismét az egylet ujjaalakításának teendőire gondoltak, ami az év közepén a királynak és a királynénak 1865 június 8-án Pestre való jövetele után beállott kedvezőbb politikai fordulattal s az országgyűlésnek ugyanazon évi decemberre történt összehívása által biztató reményt is nyújtott. Ekkor elhatározták, hogy 1866-tól kezdve az Erdészeti Lapok kiadásával Pestre kell jönni, abba a mezőgazdasági ismereteknek, a földbirtokosok bevonása és az erdészetre akkor még befolyásosabb működési hatáskörben álló gazdatisztek megnyerése végett tért kell nyitni s jövőre Erdészeti és Gazdászati Lapok czime alatt kiadni, hogy ennek utján is több alkalmasabb egyén legyen nem csupán előfizetőnek, de az ügy szolgáltatának és jövőjének is megnyerhető. Ennek alapján jelentek meg az Erdészeti Lapok 1866 és 1867-ben „Erdészeti és Gazdászati Lapok” czime alatt.

A viszonyok érése az 1865 év végefelé csaknem ujjal kezdette mutatni, hogy vagy az új egyletalakítását vagy a régi egyletnek teljesen ujjaalakítását kézbe kell venni; amire kedvező alkalom volt, hogy a régi egylet elnöke herczeg Eszterházy Pál és első alelnöke Wessely József, ki az osztrák államvasutak uradalmainak volt igazgatója, az egyletnél betöltött állásaikról lemondottak s a pozsonyi pénzügyigazgatóság felosztatása után a Wessely helyett jött új alelnöknek Thieriotnak Triesztbe s a titkárnak Brenner Miklósnak Budára való áthelyezése következtében az egyik

alelnöki és a titkári állás is betöltendő lévén, utóbbira a pályázat 1866 január 1-én márczius 1-re szóló határidővel 525 frt évi fizetéssel, a német folyóirat szerkesztéséért járó évi 200 frt tiszteletdíjjal és az egyesület helyiségében való szabad lakással, mely egy kis szobából állott, ki is iratott. Ez a körülmény az akkori magyar erdész-egyesület viszonyaiban kétségtelenül oly állapotot teremtett, mely a siker reményével volt felhasználható s e célból Divald és Wagnernek az elnöki és titkári állásoknak megfelelő egyének által való betöltéséről kellett gondoskodni, akikre a várt újjáalakítás esetén a további munkásság megnyugvással lesz bizható.

Az elnök személyét illetőleg Keglevich Béla grófra gondoltak, bár még nem lehetett biztosra venni, ha vajjon a gróf, aki azidőben közéleti szereplésének zenitjén állott s hivatottnak volt ismerhető arra is, hogy a beállandó alkotmányos életben a közügyek intézésének körében vegyen tevékenyebb részt, kiterjedtebb politikai elfoglaltsága miatt vállalkozik-e a szerény viszonyok között újjászületésre jutó egyesület elnökségére. A titkár személyét könnyebb volt megtalálni, mert rendelkezésre állott a reformálók belső munkatársa s Wagner levelére és Divaldnak élő szóval kifejezett kívánságára e sorok írója, miután a megelőző ősszel a Dunának erős hullámozása, a személyszállító gőzösnek alulról Vukovárra való menetrend szerinti érkezését 21 órán át késleltette, s ezzel a tanári pályához való visszatérő elutazásában a véletlenség legnagyobb játékaival megakadályozta, késznek nyilatkozott arra, hogy bár szerény, de biztos fizetésű állását elhagyva, az akkor kétes jövőt ígérő s alig fizető képességű egyesületnek, melynek az erdészeti lapokra szánt évi 800 frt-os költségvetési tételét kevéssel megelőzőleg évi 150 frt-ra kellett leszállítani

szolgálatába lépjen s pályázati kérését beadta abban a reményben, hogy nem sokáig lesz kötelessége az egyesület körében német nyelven hivataloskodni és német folyóiratot szerkeszteni.

A pályázat első elbírálása alkalmával a kapós állomásra jelentkezett 2 magyar illetőségű, 1 csehországi és 1 felsőausztriai pályázó közül az egyesületi választmány Scherffel Róbert Igló város erdészében remélte a maga igényeinek megfelelő férfit találni és e sorok íróját mellőzte. Scherffel azonban már a pályázat eldöntése előtt tudomást szerzett arról, hogy az egyesület körében tüzetesebb magyar nyelvű munkásság vár személyére s régen tudta azt is, hogy az egyesületnek, ha fennállani akar, teljesen magyarrá kell lennie s ezzel az alkalommal aztán lételének kérdése is előtérbe fog lépni, kinevezési okmányát a titkárságról való lemondás kijelentése mellett azzal a megokolással küldötte vissza, hogy a választási okmányban sem állása a választmánynyal és az egész egyesülettel szemben, sem hivatalos kötelessége pontosan és úgy körvonalozva nincsen, hogy ezáltal szolgálati viszonya a jövőre nézve biztosan megállapítva lenne; de viszonyai is időközben úgy változtak, hogy más tekintetben is Iglón kötve van. Hogy mennyire nem bizott az ujjaalakítás munkáiban s az egyesület jövőjében, ezt azzal is bizonyította, hogy az egyesület ujjaalakítása után rövid idő múlva ki is lépett annak kebeléből, hogy aztán később ismét csak visszatérjen annak kötelékébe.

Midőn ez a lemondás a választmánynak 1866 április 29-én bejelentve lett, a Divald és Wagner által dr. Bartha Béla és Gervay Nándor választmányi tagoknál tett újabb közbelépés alapján, Gervay az előbbi pályázók között második helyre sorolt, második magyar pályázó megválasztását ajánlotta, s hosszabb vita után, mely alatt a már

kilátásba kerülő háboru előszelének érzésében egyik tag részéről indítvány tétetett a titkári állomás betöltését a bécsi kiállítás bezárása utáni időre halasztani, a választás mégis megtörtént s e sorok írója lett az egylet titkára. Ezuton lett valósággá az, hogy a Hargita alján, a Szépmező szomszédságában született székely fiu, jóllehet magyar volt az első szó, melyet hallott, mégis irodalmi munkásságának első könyvéhez kénytelen-kelletlen német előszót adott s német ügyvitellel végzendő szolgálatot magyar érdeken elfogadott.

Az új titkár pozsonyi állomására Vukovárról május 30-án indult el Divald Adolffal és nejével, hol a megelőző napon Divald igen kedvelt kis leányának temetése volt, s a szülők e családi szomorúságuk könnyebb leküzdése végett is Pestre és Bécsbe utaztak rokonaik és barátaik látogatására. Már ez utunkban velünk együtt szállított a „Hildegardé“ gőzös a csehországi csatatérre szánt bácskai katonákat s Divald a háboru esélyére való utalással figyelmeztetett a közgyűlésnek bekövetkező elhalasztására. Pestre május 31-én este érkeztünk és itt Divaldnak célja volt Keglevich Béla gróf elnökségének kérdését már ez alkalommal tisztába hozni, míg e sorok írója másnap az egylet alelnökénél *Pálffy* István grófnál tisztelgett és este a hajóval Pozsonyba utazott s új állomását június 2-án elfoglalta. Divaldnak már ez alkalommal sikerült Bérczi Károly segédkezése mellett Keglevich Béla gróftól az egylet újjáalakíthatása esetére elnökül megnyerni, aki azután erre való tekintettel, néhány nap múlva az egylet tagjai sorába is lépett.

Ezután már az új titkár előtt az volt a nagy kérdés, hogy a Losoncra kitűzött közgyűlésen, ha ennek elhalasztása nem válik szükségessé, az új irányzat hívei közül

minél többen megjelenjenek s ezek segítségével s Divald-nak és Wagnernek, Gombossynak és Bérczinek, Barthának és Gervaynak a tárgyalásokban való részvételre tervbe vett megjelenésével elérhető legyen ott annak kivitele és elhatározása, hogy az egylet székhelye Budapestre áttétessék, ügyvitele magyar hivatalos nyelven történjék s kiadványai csupán magyar nyelven szerkesztessenek. Nagyon könnyűnek nem ígérkezett ennek a tervnek megvalósíthatása, mert ha kedvezett is a régi egylet erejének és emberei befolyásának a politikai állapottal összefüggő hanyatlása s ha vérmes érzéssel számítva remélhattünk is a közgyűlésre magunkon kívül 20—25 olyan embert, aki biztosan velünk szavaz, azért mégis erősen kellett félni és tartani attól, hogy a politikai esélyek kedvezőtlen fordulatával vagy helyesebben írva, az osztrák seregek győzelme esetén, minden reményünk füstbe mehet. Ki merészelte volna akkor gondolni, hogy a chlumi ágyuk és fegyverek füstje csatavesztő ködöt alkosson!

A gondviselés azonban segítségünkre jött és amennyire a közvélemény előbb, országos köztudomás szerint is, bizonyosnak tartotta, hogy a háboruba keveredett Osztrák Monarchia, ha győztesen kerül ki a küzdelemből, minden magyar reménységet a katonai hatalom szuronyaira hány, annyira biztosabbá lett minden nemzeti alkotás és törekvés sorsa, midőn július 3-án a königráti nagy csatában (három osztrák tábornagnak és pedig a német gróf *Thun*-nak, a magyar *Festetics*-nek és a szláv *Mollináry*-nak *Benedek* fővezér parancsaival ellenkezőleg követett, de annak tévedéseit még súlyosbító intézkedéseik segítségével) ellenségünk lett a győztes.

Igy bár sok magyar ifjunak vére árán és sok magyar család életének megszorításával, a sirva-vigad rendjén

ismét reményt nyert a nemzet arra, hogy óhajtsai teljesülni fognak, s ezzel a magyar erdészeti ügyek iránt érdeklődő s azoknak előbbreviteléért buzgó kitartással dolgozó kis csoport tagjainak reménysége is jóval nagyobbra nőtt, mert mindannyiunk előtt nyilvánvalóvá lett, hogy most már kedvezőbb körülmények között van kilátásunk a régi egyesület kielégítő ujjaalakítására. Amint pedig a mi reményünk nőtt, úgy vesztették lábuk alatt a talajt azok, akik a régi irányt szerették volna fenntartani.

A Losonczra szeptember 2—8. napjaira kitüzött közgyűlés sikerében való reménység még a Königrätz után jött birodalmi felfordulás után sem kecsegtetett azzal, hogy ott célunk elérhető lesz s ezért felhasználva a reánk nézve is bekövetkezett nagy politikai fordulatot, mely az országban annak nyomában keletkezett, hogy a király Königrätz után a haza bölcsét, Deák Ferenczet a kiegyezés ügyében magához hivatta, a vidéken való gyűlés tartását mellőzni helyesebbnek tartottuk, s arra az utra kellett térnünk, mely az ország fővárosában meginduló nemzeti tevékenység színhelyét az ujjaalakítás helyéül is alkalmasabbnak jelezte. Ebből kifolyólag feladatunk volt a választmányi tagokat arra bírni, hogy a Losonczra meghívott közgyűlés elnapoltassék s lehetőleg úgy, hogy az új gyűlésnek helye és ideje az elnapolás elhatározása alkalmával ne mondassék ki. A választmányi ülés a pozsony-virág völgyi ütközet napján, június 22-én beállott 5 napos fegyverszünet és erre következő békekötési tárgyalás megkezdése után, augusztus 12-re lett összehíva s ekkor, noha az ülésen a titkáron kívül egyetlen olyan választmányi tag sem volt, ki az új irányval rokonszenvezett volna, de máskülönben is mind szomorkodva sajongtak a monarchiát ért nagy csapás felett, mégis azért, mert az illető tag urak maguk sem igen

kivántak a tősgyökeres magyar városba menni, kérésemre csupán a közgyűlés egyszerű elnapolását mondták ki, mellőzték a Pozsonyban való megtartásról is gondoskodni s ezzel szabadabb értelmezést engedtek arra, hogy a közgyűlés most már Pestre is összehívható legyen, ami az új irány buzgó hívének, dr. Bartha Bélának indítványára, a november 4-én tartott újabb választmányi ülésen tényleg meg is történt.

Elérkezett tehát az a néhány hétre terjedő utolsó időszak, melynek derüje alatt a magyar erdészet jövőjének megállapítása érdekében annak hivei által kifejtett munkásságnak sikerét a szűk körre terjedő erők utolsó megfeszítése által láthatóvá és biztosítottá kellett tenni. Az országgyűlés tárgyalásainak újabb megkezdése alapján az alkotmányos élet birhatása felett érzett öröm egyre hangosabb dobogásra tüzelte a magyar hazafiak szívét, s ez minket is bátorító bizalommal serkentett arra, hogy a december 9-re Pestre a magyar gazdasági egyeslet tanácstermébe összehívott egyleti közgyűlésre fokozott odaadással és szorgalommal készítsük elő az újjáalakítás lehetőségét.

A levelek és személyes kérések, melyek azokhoz lettek intézve, kiknek a gyűlésen való megjelenését remélhettük s kiknél a hozandó határozatokra biztos szavazatokat számítottunk, még november végefelé sem hoztak kedvezőbb helyzetet, mert személyes megjelenésük feltétlen biztosságát nem sokan ígérték meg.

A helyzet ez állapota éppen nem adott békés alvásra való lelki nyugalmat, mert egy németnyelvű akkori gazdasági bérlő, aki később a decemberi gyűlés résztvevőit deczembristáknak, a hozott határozatokat sietős meglepetés szüleményének, s alkotásunkat rövid életűnek jelezte, a magánszolgálat köréből a német irányzat hiveinek velünk

való ellenkezéséről kezdett beszélni, s minthogy a Pesthez közelebb lévő vidék magánuradalmainál, melyekhez akkor még a báró Sina-féle gödöllői uradalom is tartozott, több olyan erdész volt, ki a németnyelvű egyleti működést nem kifogásolta s nem nagy nehézséggel utazhatott volna Pestre, tartani lehetett attól, hogyha ezekből többen összeverődve eljőnnének a közgyűlésre, s ott sem lennének hozzánk való csatlakozásra birhatók, az ujjaalkotás megvalósulása elhalasztást vagy éppen hajótörést szenvedhet.

Erre való figyelemmel történt aztán, hogy e sorok írója, abból a célból, hogy az idegenkedőket ellensúlyozza, s a közfigyelmet azoknál, akiknél rokonszenv lehet a nemzeti érdekű közgazdasági törekvések iránt, felkeltse „A magyar erdőszet érdekében“ a „Pesti Napló“-nak 1866. évi december 1-én megjelent számában cikket közölt, melyben az erdészeti és a vadászat iránt érdeklődőket (vadászati egyesület akkor még nem volt) az egyesület feladatának és céljainak egy napilap keretében adható rövidebb ismertetésével, a közgyűlésen való részvételre és az egyesületbe való belépésre kérte fel. Valójában még ma is, a már eltelt 40 év után a tiszteletnek és hálás elismerésnek érzésével gondolunk báró *Kemény* Zsigmondra, arra a nagy magyar íróra, ki akkor a Pesti Napló szerkesztője volt s aki helyeselve cikkünk célját és tartalmát, annak a nemzet akkori legtekintélyesebb napi lapjában a jelentősebb közlemények sorában adott helyet, hogy a figyelmet ezáltal is közérdekű közgyűlésünkre terelje és ilyképpen segítségünkre legyen.

Feladatunk volt még, a közgyűlést megelőző héten tagok gyűjtése végett az a kilincselés, mely erőssé és bátrakká szokta tenni azokat, kik a nemzeti közjónak kívánnak szolgálni s ennek érdekei felkarolására őszinte szívvvel és hazafias érzéssel óhajtanak hiveket szerezni.

Ennek a taggyűjtésnek célja az országgyűlési képviselők körére irányult s nevezetesebben ezek balközépi pártjára a nádorutczai Tigris-szállodában (most az Adria biztosító társaság épülete) lévő klubhelyiségről akkor „Tigrisek“-nek nevezett képviselőkre terjedt. Mint mindig, úgy akkor sem voltak a képviselő urak könnyen megtalálhatók és az ez időben levő mozgalmas, izzó politikai élet körében nehezen is lehetett hozzájuk férni; de a klub előszobájának jövőmenőktől és szolgálótól elárasztott füstös helyiségében jutott még levegő az új tagot keresőnek, s telt a várakozásra idő attól a titkártól, ki saját előszavával kívánta az akkor általában tiszteltebb tekintélyben álló képviselő urak támogatását az ujonalakítandó egyesület javára megnyerni s azok határozott ígéretét óhajtotta december 9-én való beváltásra magával elvinni.

A kilincselés bevégezése után, midőn a gyűlést megelőző szombat este a Nemzeti szállodában Divaldnak, Wagnernek és Gombossynak e sorok írója vacsora közben beszámolt, a legközvetlenebbül érdeklődőket is beleértve, összesen 37 tag biztosra vehető megjelenését mutatta ki, de ezek között még 19 volt olyan, akiket a gyűlést megelőző órában tartandó választmányi ülésen kellett előbb az egyesület tagjai sorába felvenni. Ezek meg is jelentek mind, csupán kettő nem jöhetett el; jöttek azonban helyettök mások, kikre ugyan nem számíhattunk, de velünk szavaztak.

Annyi bizonyos, hogy ügyünk hazafias céljának szentsége és igazságossága s 37 ügybarátunk összetartása és ígéretének biztossága december 8-án este mindannyiunkat megnyugtatott arról, hogy többségünk lesz s a győzelem kétségtelen reményével tértünk álmra és mentünk másnap reggel Wagnerrel az új tagok felvételét s a közgyűlés elé terjesztendő rendes évi jelentés elintézését teljesítő választmányi ülésre, mely a közgyűlés ideje előtti órában tartatott meg.

Midőn a kitűzött időre délelőtt 10 órakor a közgyűlés tanácskozási termében megjelentünk s oda 2 ügybarátunknak kivételével eljöttek mindazok, kiknek ígérését birtuk és még többen is, s mert idegen érdekeknek hódolókat nem láthattunk, a szó legteljesebb értelmében örömtől dobogó szívvvel vártuk a nagyérdekű tárgyalást!

A közgyűlés az akkori kormányzati követelményeknek megfelelően *Kada Mihály* kiküldött királyi biztos jelenlétében tárgyalt, számszerint 43-an voltunk jelen s az elnökségre és a 12 választmányi tagra beadott szavazatok legnagyobb száma 39 volt. A tárgysorozat rendjében a jövő évi költségvetés megállapítása *dr. Bartha Béla* indítványára a sorrendben utolsónak helyeztetett azért, hogy abban az esetben, ha az egylet céljaira szolgáló javaslatok elfogadása következtében a költségvetés még változtatásokat igényelne, azok együttesen intéztessenek el.

Midőn a tárgyalás rendjén várt kimagasló pontra került a sor, *Divald Adolf* az ő meggyőző, meleg és magávalragadó előadása által, egyetértő határozatra birta az egész közönséget, indítványaiival pedig elfogadtatott mindaz, amit akkor hazánk erdészetének s annak jövőre való haladhatása érdekében egyesületi uton szükségesnek, jónak és hasznosnak tartottunk. Az új igazgató-választmány, élén gróf Keglevich Béla elnökkel megbizatott, hogy az ujjaalkotott egylet alapszabályait szövegezze s azt a másnap délelőtt 10 órakor folytatólagosan tartandó közgyűlésnek előterjessze.

Igy alakult meg az *Országos Erdészeti Egyesület* és így lett megteremtve az a szilárd épület, melynek homlokáról és falai közül a hazafias hűséggel, egyetértéssel, alapos tudás számbavételével, tárgyilagos bírálattal, az ország erdőbirtokosainak s összes népességének is javát szolgáló akarral, a legderekből erdészek megoszthatatlan és soha

szét nem forgácsolt erőivel végzett munkásság hasznos tanácsainak és utmutatásainak kell a magyar erdészet körébe, a magyar állam területének minden vidékére elszállani, s amelyből örök időken át az erdőgazdaság haladásának, az erdészeti tudásnak s a magyar erdészeti irodalomnak soha el nem oltható fáklyája kell, hogy fényesen világítson!

Ami, hogy úgy legyen, bucsuzóul: szivünkben kívánjuk!

Budapest, 1906 december 1.

Az Országos Erdészeti Egyesület ünnepi közgyűléséről.

Az Országos Erdészeti Egyesületnek folyó hó 9-én, megalapításának éppen 40. évfordulóján tartott közgyűlése lélekemelő szép ünnepként folyt le, amely a jelen voltak emlékében még soká fog élni, s amelyről a teljes jegyzőkönyv közreadása előtt már a lap jelen számában képet óhajtunk nyújtani mindazoknak, kik az ünnepi közgyűlésen nem vehettek részt.

A *kegyelet* ünnepévé avatta a közgyűlést annak tárgysorozata, amely az emberi lélek egyik legnemesebb erényének, a multban érdemeket szerzett nagyjaink iránti hálának és elismerésnek volt szentelve, *örömmünneppé* avatta pedig *Darányi* Ignác dr. földmívelésügyi miniszter ur személyes jelenlétével s úgy ő, mint *Bánffy* Dezső báró, egyesületünk szeretett elnöke, azokkal a nagyfontosságú kijelentésekkel, amelyekkel felszólalásaikban a magyar erdőgazdaság s az Országos Erdészeti Egyesület multja iránti elismerésüknek, jövője iránt pedig bizalmuknak adtak, minden igaz magyar erdőgazda előtt felejthetlen szavakban kifejezést, mely